

***Opmerkingen op Kennisgeving –
Volledigheidsonderzoek Project-MER 0259:
Spartacus Lijn 1: Hasselt-Maastricht***

Nummer: INBO.A.2007.49

Datum: 27/03/2007

Auteurs: Geert Sterckx

Geadresseerden: **Afdeling Milieu, Natuur en Energie - Dienst MER**

t.a.v. Geert Pillu

Koning Albert II-laan 20 bus 8

1000 Brussel

Aantal pagina's:

3

Aansluitend op uw brief met kenmerk **LNE/AMINEB/MER/ff/PR0259/07** zenden wij u graag onze reactie op de Kennisgeving – Volledigheidsonderzoek Project-MER 0259: Spartacus Lijn 1: Hasselt-Maastricht.

Het voorgestelde project loopt door een groot aantal belangrijke open ruimtegebieden. De maximale bundeling langs bestaande lijninfrastructuur is positief om verdere versnippering te vermijden. Bij de uitwerking van het MER dient men wel rekening te houden met de verwachte toekomstige ontwikkelingen in dit buitengebied. Deze aanbevelingen worden geformuleerd in het deel 1. Ruimtelijke randvoorwaarden. Vervolgens formuleren we nog enkele algemene opmerkingen onder deel 2.

1. Ruimtelijke randvoorwaarden

Voor het projectgebied Haspengouw-Voeren werd een ruimtelijke visie ontwikkeld ter voorbereiding van de afbakening van de agrarische en de Natuurlijke structuur van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het tracé van het Spartacusproject loopt langs de volgende gebieden in de gewenste ruimtelijke structuur voor Haspengouw-Voeren:

Gebied (Code Gewenste Ruimtelijke structuur)	Visie
11.7 Land- en tuinbouwgebied ten Noordoosten van Munsterbilzen	Grondgebonden landbouw als drager van open ruimtekamers in een sterk verstedelijkte omgeving
12.3 vallei van de Munsterbeek, Bezoensbeek en Zutendaalbeek	Ruimte voor waterberging en natuurontwikkeling
13.1 Vallei van de Demer tussen Hasselt en Diepenbeek	Rivier en beekvalleien versterken als verwevingsgebieden voor landbouw, natuur, bos en waterberging
12.1 Vallei van de Demer ter hoogte van de Dorpsbeemden bij Diepenbeekomperik-Dorpsbeemden	Ruimte voor waterberging en natuurontwikkeling
13.2 Vallei van de Demer tussen Beverst-Schoonbeek en N76 in Diepenbeek	Rivier en beekvalleien versterken als verwevingsgebieden voor landbouw, natuur, bos en waterberging
12.2 Vallei van de Demer, Kasteelbeemd, Marebeek, Echelwater en Munsterbeek, tussen Munsterbilzen en Beverst-Schoonbeek	Rivier en beekvalleien versterken als verwevingsgebieden voor landbouw, natuur, bos en waterberging
24.1 Taluds van Albertkanaal	Albertkanaal als structurend hydrografisch element: economische functie van Alberkanaal moet gegarandeerd blijven. Kanaal en Bermen met specifieke habitats hebben een belangrijke ecologische verbindingfunctie die moet behouden blijven.

Via een beslissing van de Vlaamse regering van 2-12-2005 werd een operationeel uitvoeringsprogramma opgesteld voor het Plangebied Haspengouw-Voeren. Dit operationeel uitvoeringsprogramma bevat een impliciete verwijzing naar de vallei van de Demer en zijbeken tussen Diepenbeek en Hasselt. Voor dit gebied moet op korte termijn onderzoek opgestart worden ter voorbereiding van een RUP:

“Vallei van de Demer tussen Diepenbeek en Hasselt is openbaar nutsgebied op gewestplan. Een gedifferentieerde herbestemming met bestemmingen voor functies landbouw, waterberging, natuurverweving... is aangewezen voor die delen van dit gebied waarvoor de openbare nutsbestemming achterhaald is. Gedetailleerd in kaart brengen van landbouwgebruik en bedrijfszetels. Gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied.”

Uitklaren van de onderlinge relaties tussen bestaande lopende onderzoeken/plannen inzake waterberging (AMINAL afdeling Water), afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk (AROHM afdeling Ruimtelijke Planning), studies rond universitair centrum (Hasselt, Diepenbeek), studie natuurverbinding 63 (provincie Limburg), aanvraag inrichtingsproject Stiemerbeek (VLM, Diepenbeek). In onderstaande tekst worden per gebied de aandachtspunten voor het MER opgesomd:

Nieuw tracé tussen Hasselt en aansluiting ter hoogte van de Peperstraat in Diepenbeek: het MER dient te onderzoeken in welke mate de aanleg van nieuwe infrastructuur een impact heeft op het waterbergend vermogen en toekomstige mogelijkheden voor landbouw, waterberging en natuurontwikkeling. Dit zal vooral relevant zijn voor het nieuw aangelegde tracé in de Demervallei tussen Hasselt en Beverst, dat actueel aangeduid is als Recent Overstromingsgebied. Dit deel van de Demervallei werd door de Provincie Limburg ook aangeduid als Natuurverbindingsgebied, waarvoor een natuurrichtplan voorbereid wordt. Het tracé mag hier dus geen hypotheek leggen op de waterbergingsfunctie en natuurverbindingsfunctie en landbouwfunctie.

Nieuwe spoorlijn naast bestaande lijn tot aan Munsterbilzen: ook voor zones waar een spoorlijn naast de bestaande wordt aangelegd, of waar nieuwe infrastructuur komt, dient een toetsing te gebeuren aan de hoger genoemde opties van de gewenste ruimtelijke structuur. Wat is het effect van een uitbreiding van de spoorbedding- en infrastructuur op de actuele ecologische waarden en toekomstige opties voor landbouw, natuur en waterberging. Binnen deze zone liggen een aantal zoekzones voor uitbreiding van VEN en een aantal zoekzones voor afbakening van Natuurverwevingsgebieden.

Heringebruikname van het oude spoor tussen Munsterbilzen en Lanaken: deze oude spoorlijn vormt actueel een belangrijke natuurverbinding tussen de natuurkernen van de Demervallei, Wilderbeek, Krombeek en de bermen van het Albertkanaal. Het grootste deel van de zones tussen deze natuurkernen bestaat uit bebouwde zones of zones met een intensief landbouwgebruik. Het MER dient na te gaan wat de effecten zijn op de verbindingfunctie.

Ter hoogte van Gellik loopt de oude spoorlijn door een SBZ met hoge potenties voor herstel van kalkgraslanden en daaraan gebonden fauna. De bermen van het Albertkanaal zijn van groot belang voor biodiversiteit in Vlaanderen omwille van de schrale bermvegetaties en als leefgebied voor sterk bedreigde dagvlinders (Dwergblauwtje (zeldzaam), Bruin dikkopje (uitgestorven volgens RL maar recent herontdekt), Boswitje (met uitsterven bedreigd) en Klaverblauwtje (met uitsterven bedreigd)). Duurzaam behoud van de populaties vereist het herstel van voldoende arealen schraalgraslanden en struwelen langs de bermen. Omwille van de hoge ecologische waarden werd deze zone aangeduid als habitatrichtlijngebied en als VEN. Het MER dient de effecten op deze zeldzame soorten en habitats na te gaan, niet alleen op de actuele situatie maar ook de herstelmogelijkheden voor de habitats, die essentieel zijn voor de ontwikkeling van duurzame populaties van deze bedreigde dagvlindersoorten.

2. Algemene opmerkingen

- Voor gans het studiegebied is een meer recente BWK versie 2 beschikbaar. Deze kan opgevraagd worden bij de cel BWK of gedownload worden via de web-site van het INBO.
- Waar nodig dient een vertaling naar overeenkomstige Natura2000-habitattypen gemaakt te worden om de effecten op Natura2000- waarden éénduidig te beschrijven.
- Aanleg van infrastructuurwerken kan ook de verbindingfunctie versterken voor ongewenste organismen. Dit moet expliciet als effect meegenomen worden. Een voorbeeld hiervan zijn bijvoorbeeld sterk uitbreidende exoten (Japanse duizendknoop), die een probleem kunnen vormen voor aangrenzende waardevolle graslanden, mantel-zoomvegetaties en natuurlijke loofbossen.
- Op p.88 van de kennisgeving wordt gesteld dat de milieueffecten alleen besproken worden na integratie met de milderende maatregel. Er wordt dus steeds een gemilderd milieu-effect besproken. Een gemilderd effect kan uiteraard alleen optreden als deze milderende maatregel later effectief wordt uitgevoerd. Bij milderende maatregelen die optioneel zijn voor de vergunning dient het effect zowel met als zonder milderende maatregel beschouwd te worden. Zo is er zekerheid over negatieve effecten die optreden als de milderende maatregel niet genomen wordt.